

Roxana CROITORU

Stan – Satan Pățitu'

Un spectacol semnat Bogdan Ulmu înseamnă de multe ori o provocare. Te îndrepti neliniștit și plin de curiozitate să vezi ce năzdrăvăanii a mai pus la cale.

Aflat la a doua colaborare cu Teatrul de Păpuși „Puck” din Cluj-Napoca, regizorul ne propune o dramatizare după povestirea lui Ion Creangă *Stan Pățitu'*. Spiritul ludic al autorului-regizor se dezlanțuie cu vervă într-o poveste care, fără să-l trădeze pe Creangă, îmbină cu subtil echilibru expresii arhaice cu neologisme de ultimă oră. Zeflemistul Bogdan Ulmu inversează rolurile din poveste, *Chirică* fiind „Pățitu'”, de fapt, „Satan Pățitu'”, deoarece pățania lui Stan se petrece în ordinea firească a vieții, el doar se însoară,

pe când *Chirică* e trimis să-și ispășească greșeala pe pământ, pământ care se dovedește a fi mai iad decât iadul. Spectacolul e astfel construit încât cei mici sunt câștigați de story, iar cei mari de replici și aluzii. Decorul modular, din paravane și lăzi, reprezentând inițial curtea gospodarului Stan, se transformă pe parcursul spectacolului, cu ajutorul actorilor și al tehnicienilor, în spațiul de joc al fiecărui moment, iad, casa babei etc. Trupa de actori e solicitată la maximum. Au ocazia să-și demonstreze disponibilitățile: să fie dansatori, cântăreți, mănuitori de păpuși, într-un cuvânt actori totali, întruchipând eroii isteți, naivi sau hâtri ai lui Creangă.

A excelat în rolul năzdrăvanului *Chirică*, imprimând ritmul întregului spectacol, actrița Camelia Constantin, secondată cu har de Liviu Matei în *Stan Pățitu'*, Călin

Mureșan – *Scaraoțchi*, Lucian Mera – *Povestitorul* (un personaj pitoresc, rezolvat cu fantezie și dând culoare spectacolului, povestitorul reprezentat ca spe-rietoare de ciori). Ceilalți actori – Doina Dejica, Frunzina Anghel, Adina Ungur – au interpretat cu însoflete treie, patru roluri, fiind și mănuitorii din umbră ai păpușilor și al decorului.

Teatrul de Păpuși „Puck” din Cluj-Napoca – *Stan Pățitu'*, dramatizare după Ion Creangă de Bogdan Ulmu. Regia: Bogdan Ulmu. Asistent regie: Doina Dejica. Scenografia: Epaminonda Tiotiu. Muzica: Geo Șfaițer. Cu: Liviu Matei, Camelia Constantin, Dana Bontidean, Călin Mureșan, Lucian Mera, Doina Dejica, Frunzina Anghel, Adina Ungur, Angelica Lupeanu. Pictura și sculptura: Sandu Marian. Tâmplărie: Kiss Andrei. Data premierei: 15 decembrie 1999.

Oana Cristea GRIGORESCU

Legea basmului

Când ninge cu atâta conștiinciozitate, te simți dator să răspunzi la reflexul cultural al povestitorului istorisind la gura sobei neapărat povești de iarnă. Inventarul sentimental al fiecărui regizor care s-a aplecat cu interes asupra teatrului de păpuși conține una sau două povești-proiecte, seminte de spectacol puse la germinat *sine die*. Pentru Mona Chirilă timpul acela magic s-a împlinit cu *Crăiasa Zăpezii*: o dramatizare atent lucrată, cu real simț scenic, dozată cu rigoare pentru scena „mică”, șlefuită îndelung, după reguli dramatice nesmintit urmate. În toate, dramatizarea pe care o semnează acum după povestea lui Andersen *Crăiasa Zăpezii*,

este un cristal de gheață fin șlefuit, cu multiple fațete și sensuri. Așadar, sertarul cu personaje hibernale s-a deschis. Actorii păpușari ai secției maghiare ai Teatrului de Animație din Târgu Mureș au combinat literele, odată cu Gretchen și Karl, în căutarea cuvântului animator al spectacolului. Au obținut o poveste fermecătoare și stranie, în care anecdota precede sensul inițiat al drumului spre Laponia, într-un spectacol ce poartă marca inconfundabilă a stilului regizoral Mona Chirilă.

Scenografia și păpușile Carmenitei Brojboiu, cu care Mona Chirilă face echipă de aproape un deceniu, contribuie hotărâtor la omogenitatea stilistică a spectacolului. Experiența comună în atelierele și pe scena teatrului de păpuși lasă loc soluțiilor regizorale directe, de unde și unitatea producției,

chiar dacă momentele de legătură nu sunt încă perfect stăpânite de actorii-păpușari ai secției maghiare de la „Ariel”. Rodarea spectacolului va atinge, sperăm, dinamismul și *legato*-ul necesar. Dinamismul și inventivitatea regizorală cresc în momentele cu mai multe personaje, când și planurile de joc se multiplică părăsind centrul scenei. Subtilă și ironică, licența regizorală, aceea a trinității (ochiul divin), veghează din înalturi împlinirea destinului inițiat al drumului spre Laponia. Traseul e confirmat prin discrete modificări de ecleraj, culminând cu legănarea aprobată a „personajului-martor” din final.

Regizor fiind e liniștit să descopere la teatrul de păpuși, când totul în jur pare să infirme legea basmului (binele învinge răul), că la capătul proiectelor dragi culegi rodia spectacolului.